

Primárna pneumokoková peritonitída s fulminantným priebehom

Benjamín Tolmáči, Jiří Klein, Peter Žuffa, Alona Řehulková

Chirurgické oddělení Krajské nemocnice T. Bati, Zlín

Úvod: Primárna peritonitída predstavuje zápal peritoneálnej dutiny bez jasného intraabdominálneho zdroja infekcie. Je súčasťou diferenciálnej diagnostiky náhlych príhod brušných a môže byť potencionálne život ohrozujúca. Pneumokoky boli častým patogénom spôsobujúcim primárnu peritonitídu hlavne v preantibiotickej ére, v súčasnosti sú vyvolávajúcim agens skôr zriedka. U dospelých sa pneumokoková peritonitída vyskytuje hlavne u pacientov s predisponujúcimi faktormi, akým je napríklad cirhóza pečene s ascitom. V zdravej populácii je táto diagnóza vzácna a diagnostika je preto náročná, nevyhnutné je v prvom rade vylúčiť sekundárnu peritonitídu.

Kazuistika: V našom článku prezentujeme prípad 36-ročnej ženy, osem týždňov po pôrode per vias naturales, ktorá bola prijatá na naše oddelenie pre náhle vzniknuté difúzne bolesti brucha s obrazom septického stavu. Kontrastná počítačová tomografia (CT) abdomenu nenašla patológiu vysvetľujúcu stav pacientky. Zaviedla sa širokospektrálna antibiotická liečba a indikovaná bola laparotómia, pri ktorej sa takisto nenašiel zdroj infekcie, intraabdominálne bol prítomný hnisavý nezapáchajúci výpotok, peroperačne bola vykonaná toaleta dutiny brušnej s lavážou antiseptikom. Kultivácia priniesla monobakteriálny nález *Streptococcus pneumoniae*. Pri pokračujúcej antibiotickej liečbe a laváži sa stav pacientky po chirurgickej revízii postupne znormalizoval.

Záver: Primárna pneumokoková peritonitída je v zdravej dospeljej populácii ťažko diagnostikovateľná, imituje sekundárnu peritonitídu, od ktorej musí byť odlíšená. Vo väčšine prípadov je klinické odlíšenie bez operačnej intervencie nemožné. Chirurgická liečba má v diagnostickom i terapeutickom procese primárnej pneumokokovej peritonitídy dôležitú úlohu, rovnako ako správna antibiotická terapia. V rámci diferenciálnej diagnostiky by sa na diagnózu primárnej peritonitídy nemalo zabúdať.

Kľúčové slová: náhla príhoda brušná, primárna peritonitída, *Streptococcus pneumoniae*, invazívne pneumokokové ochorenie, chirurgická liečba.

Primary pneumococcal peritonitis with a fulminant course

Introduction: Primary peritonitis is an inflammation of the peritoneal cavity in the absence of a localized intra-abdominal source. It is included in the differential diagnosis of acute abdomen and can be potentially life-threatening. Pneumococci were a frequent pathogen causing primary peritonitis especially in the preantibiotic era. Nowadays, they act as an uncommon primary pathogen. Pneumococcal peritonitis in adults is more frequently seen in cases of liver cirrhosis with ascites and other pre-existing conditions. Primary pneumococcal peritonitis is uncommon in healthy individuals and therefore its diagnosis is difficult. Secondary peritonitis has to be excluded.

Case report: A 36-year-old woman was admitted to our surgery department with symptoms of severe sepsis. She reported a sudden onset of diffuse abdominal pain and was eight weeks after delivery per vias naturales. A computed tomography scan of the abdomen with intravenous contrast has not demonstrated any pathology explaining the condition of our patient. Empiric anti-microbial therapy with broad-spectrum antibiotics was commenced and a laparotomy was performed, which also did not reveal any source of infection. Purulent odorless fluid was found in the peritoneal cavity. Peritoneal lavage with an antiseptic was performed. Cultures from peritoneal fluid demonstrated a monobacterial growth of *Streptococcus pneumoniae*.